Het communicatievraagstuk van Bambi en zijn sprekende dierenvriendjes

Jaap Paasman

Soms dan wil je even de tijd voor jezelf, gewoon een
artikel schrijven op je
studeerkamer. Walt Disney brengt dan uitkomst, en
met de film Bambi zijn de
kinderen al gauw anderhalf uur zoet. Op hoogtijdagen
zagen mijn kinderen de
Bambi video drie keer op
een dag. Mijn studeerkamer moest namelijk eerst nog
gebouwd worden. Ik vraag mij wel eens af welk
natuurbeeld ze daar van
over hebben gehouden.

Duidelijk is dat Bambi binnen het harmoniemodel van de natuur leeft, met de mens als wrede ver-stoorder. Veel blijde gevoelens hebben mijn kinderen vast niet overgehouden aan de jagers die met hun kampvuurtjes het com-plete biotoop van Bambi en zijn sprekende vriendjes naar de ver-nieling hebben geholpen. Geen promo voor jagend Nederland die voor de lol, of omdat het 20 hoort in de beheerde natuur, de moeder van Bambi aan flarden schiet. Dat sinds het bestaan van Homo Sapiens 90% van de tijd aan jagen is besteed doet weinig meer terzake. Bovendien wil ie-dereen nu wel eens een echte Bambi in het bos ontmoeten. Dat Bambi plots niet meer kan praten

stoort daarbij niemand. Bambi moet logischer wijze ook eten, en dat hij de natuurlijke bosverjon-ging achter zijn kiezen knaagt is voor de Nederlander niet meer dan normaal. Liever een hert zien dan een jonge eik. Zo zie je maar wat de onbedoelde com-municatie voor sporen achterlaat, en kan leiden tot vervreemding van de werkelijkheid.

Een ander voorbeeld. Sinds de helft van alle tienermeisjes aan het paarden verzorgen is gesla-gen, daalt de omzet van paar-denrookvlees drastisch. Bij de Albert Heijn kan ik nog slechts kiezen tussen licht of ongezouten runderrookvlees. In de vrees zelf geslacht te worden durf ik niet meer te vragen naar mijn favorie-te paardenrookvlees. Ik voorspel dan ook geen goede toekomst voor de eerlijke paardenslager. Maar vanuit dierenwelzijn ge-sproken is er toch heel wat te zeggen voor paardenrookvlees. Een paard heeft tenminste nog een goed leven gehad, voordat het slachthuis zijn koude vlees tot consumptiegoed verwerkt. Dit in tegenstelling tot het runderrook-vlees van onze uitgemolken vee-stapel. Maar ja, de Flevohof is al jaren failliet en geef maar toe wel-ke basisschool wil nu nog beta-len om naar al dat dierenleed te kijken. Mijn kinderen zien nog weinig van het harde leven op het platteland. Zij lijken vervreemd van de werkelijkheid.

Elke introverte bosbouwer die zegt dat we meer aan communi-

catie moeten doen moet op zijn tellen passen. Communicatie is namelijk een vak. Ik bedoel na-tuurlijk niet dat je weet hoe een 'beamer' (modern dia-apparaat) werkt, maar meer dat vraagstuk-ken zoals vervreemding aan de orde komen; Welk beeld willen we in de communicatie over-brengen, hoe positioneert de bosbouw zich in relatie tot maat-schappelijk trends en randvoor-waarden. Kortom genoeg stuff om over na te denken voor de echte communicatiewetenschap-per. In plaats daarvan zien we dat bosbouwers het zelf willen oplossen, wat in de praktijk leidt tot oude wijn in nieuwe zakken.

Ik schuif er nog eens een video in over hout als vernieuwbare grondstof. Dit in relatie tot de C02-vastlegging en het broei-kaseffect. Na vijf minuten zeuren mijn kinderen alweer aan mijn kop. Mopperend over het gerin-ge milieubesef van de jeugd van tegenwoordig zet ik dan maar Walt Disney's 'Pocahontas' op, en type door aan mijn artikel. Op de achtergrond galmen teksten uit de tv over de intrinsieke relatie van het indianenmeisje Pocahon-tas met de natuur. Al dat moois leidt tot een kosmische en vooral holistische natuurmythe, met als climax de zang van Ruth Jacot over de wrede kolonisten die ge-lijktijdig met de indianen ook het
hoogste natuurgedachtengoed
de nek omdraaien.
Het kan toch vreemd gaan als je
zelf bent opgegroeid met Paulus
de Boskabouter.

NEDERLANDS BOSBOUW TIJDSCHRIFT 2000 133